

35 – *Golbmalogivihitta*

Na to, které roční období panovalo, leželo nezvykle málo sněhu. Silnice E45 byla na několika místech úplně holá. Bílá barva z pruhů na asfaltu téměř zcela zašla a oprýskala. Vozovka popraskala a na jaře se z puklin zase začnou drát na povrch stébélka trávy, jako by se zem snažila zahojit, vzít si zpátky to, co jí patřovalo, a znovu všechno proměnit v lesy a zeleň. V rozmrzající silnici zely hluboké trhliny a zejména jeden z výmolů mezi vesnicemi už poničil podvozek leckterému autu.

Elsa v tátově novém červeném Nissanu Qashqai pomalu projížděla krajinou a bedlivě sledovala, jestli v příkopu vedle cesty nezahledne stopy. V dostatečné vzdálenosti před výtlukem přibrzdila. Dopravní podnik ho neopatřil žádnou výstražnou značkou; v podstatě by byla potřeba výstraha téměř pro celou trasu mezi oběma vesnicemi. Občas se objevili finští asfaltěři, a to pak místní chvíli měli k dispozici hladký černý povrch, ale všem bylo jasné, že nepotrvá dlouho a cesta bude zase téměř nesjízdná.

V dětství Elsa hrbolatou silnici zbožňovala a táta přesně věděl, kde má šlápnout na plyn, aby se z toho člověku zatajil dech. Takové kousky se však daly provádět jen se starým autem.

Kdyby byla cesta pod sněhem, mohli by sledovat drobné šlépěje patřící *áhkku*. Táta se vydal ve staré rachotině na opačnou stranu a Elsa vyrazila k vedlejší vesnici. *Áhkku* se nejspíš pustila právě tím směrem a pak odbočila na štěrkovou cestu, která vedla na místo, kde se kdysi shromažďovali. Tenkrát, když *áhkku* byla ještě dítě. Elsa by nejraději zrychlila, ale musela celou cestu pořádně propátrat. Někdy se stalo, že *áhkku* neměla sílu dojít příliš daleko, a to ji pak našli někde v závěji – v obličejí celou rudou z vynaložené námahy, nebo se rty promodralými zimou.

Áhkku už nemohla bydlet dál sama a její dům se chystal převzít Mattias. Možná proto je dneska neklidná. Něco jí vjelo do nohou a přimělo ji vydat se ven. Hledat cestu k tomu, co bylo kdysi.

Už několik týdnů přebývala *áhkku* u nich. Poté co málem zapálila dům, protože nechala na stole hořet svíčku a zapomněla na to, došla tátovi trpělivost, vzal jí klíče, přenesl k nim to nejnnutnější z jejích věcí a nastěhoval ji do ložnice. Máma si nestěžovala, prostě si jen každý večer ustlala v obyvacím pokoji. A nakonec se Mattias dozvěděl, že by měl dům, v němž *áhkku* a *áddjá* bydleli, převzít, tak jak to bylo myšleno od počátku. *Áddjá* už byl mnoho let po smrti. Pomalu chřadl a v posledních dnech života už byl téměř průsvitný. Elsa ho držela za ruku, jak tam tak ležel v čerstvě vypraných, vymandlovaných cíchách. Máma s *áhkku* ho vždycky společnými silami dostaly z postele, aby mohly čistě povléknout. To bylo v době, kdy se blížil konec, a *áhkku* se nechala slyšet, že nepřipustí, aby kněz našel jejího manžela v ušmudlaném ložním prádle.

Áhkku truchlila v tichosti, nenechala se obejmout. A pak se zdálo, jako by to její mysl už nedokázala dál snášet. Odehrálo se to postupně. Tu hrnec zapomenutý na sporáku. Tu jméno, které jí vypadlo z paměti. Nechápatý pohled směrem k Else, když ji najednou nepoznávala.

Táta se tomu dlouho vzpíral, nechtěl to vidět. Máma si dávala pozor na jazyk, ale přitom nad *áhkku* bděla. Teď, když se *áhkku* nastěhovala k nim, to začalo být snazší. Občas se však i máma potřebovala věnovat něčemu jinému, a právě v takových chvílích vždycky našli otevřené domovní dveře a drobné šlápěje, které měly namířeno k silnici.

Někdy jim zavolal některý ze sousedů se zprávou, že babička se zase toulá po cestě. Ti, kteří ji znali lépe, zastavili a pokoušeli se ji vlákat do auta s tím, že ji odvezou, ale odpovědí jim byl většinou jen temný pohled. Možná jim říkala, že má namířeno domů za rodiči, ale ve skutečnosti hledala mladší sestřičku, která zemřela v necelých osmi letech. Uhnala si v horách zápal plic. Bylo jich šest sourozenců až do doby, kdy nejmladší z nich nepřečkala zimu. *Áhkku* bylo tenkrát jedenáct, sestru měla ze všech svých sourozenců nejraději a cítila za ni zodpovědnost.

Elsa často sedávala s *áhkku* na pohovce v obývacím pokoji a znovu a znovu poslouchala příběh o tom, že sestřička vypadala jako živá, ale přitom byla úplně ledová. Její řasy spočívaly na modrých kruzích pod očima. *Áhkku* přitom plakala a mluvila jako dítě, jako truchlící jedenáctiletá holčička, kterou tenkrát byla.

A teď je zase venku a hledá.

Teploměr ukazoval minus deset stupňů. To nebyl nikterak hrozivý mráz, jenže nikdo netušil, jak dobře je *áhkku* oblečená tentokrát. Zvláštní, že ani nikdo nevolal. Možná se vydala rovnou do lesa, třeba po některé z kolejí po skútrech. V tom případě ji nenajdou. Vážila tak málo, že po ní na sněhu nezůstávaly skoro žádné otisky.

Za Elsou se vynořilo další auto a ve vysoké rychlosti ji začalo předjíždět. Troubilo. Řidiče podráždilo, že na silnici, kde platí devadesátikilometrová rychlost, jede sotva padesát. Měl norskou poznávací značku. Troubení mu oplatila.

Odbočila na vedlejší cestu, kde byla sněhová pokrývka vyšší. Ve výmolech, které se v létě plnily vodou, auto pěkně nad-

skakovalo. Elsa se rozhlížela na obě strany, ale ve sněhu nebyly žádné šlépěje a jen málo vyjetých kolejí. Když jí zazvonil telefon, přepnula na hlasitý odposlech.

Táta měl unavený hlas.

„Našlas ji?“

„Ne, teď to beru po vedlejší cestě.“

„Brnkni, jakmile...“

„*Juoa*.“

Táta zavěsil. Měli se oba vydat tímhle směrem a rozdělit se až na kolejích. Elsa pootevřela boční okénko a kolem hlavy jí zahvízdal závan chladného vzduchu. Zastavila a vypnula motor, aby lépe slyšela. Pak otevřela dveře a vystoupila.

„*Áhkku!*“

Volání se rozlehlo po zasněžených lesích a slatinách a pak umlklo. Slilo se s neproniknutelným tichem, pod jehož tíhou člověku málem praskaly ušní bubínky. Elsa došla k nejbližší vyjeté koleji a musela si lehnout na zem, aby odhalila případně prohlubně. Nic. Rozhodla se, že to vezme nahoru do kopce, odkud bude mít na rašelině pod sebou lepší výhled.

Právě v okamžiku, kdy vyjela na vršek, se v lese po její pravé straně mihl stín. Elsa sešlápla brzdový pedál a zadívala se tam. Vypnula motor a vystoupila. Ano, mezi břízkami, které se už nevzpamatovaly z invaze housenek drsnokřídlece březového, se cosi pohybovalo. Ze stromů zbyly jen pahýly kmenů, které shora černaly a pomalu odumíraly. Elsa vyrazila skútrovou kolejí a ani ona po sobě nenechávala nijak moc patrné stopy. Lidé tvrdili, že si jsou podobné, *ona a áhkku*. Drobné a mrštné. Elsa tu podobu viděla – nos, ústa a úsměv –, oči však měla máminy.

Áhkku stála opřená rukama o břízu. Vypadalo to, jako by se protahovala před cvičením. Else z toho bylo téměř do smíchu, jenže věděla, že by pak přišly leda tak slzy.

„Myslím, že se mi schovala,“ řekla *áhkku* a spodní ret se jí třásl mrazem.